

Can I Be Honest?

Rabbi Avi Strausberg — strausberg@hadar.org

I. Bring Your Questions

1. Rabbi Kalonymus Kalman Shapira, Eish Kodesh, Hanukka, December 1941

Because worship depends on faith, a Jew's faith must be wholehearted; for it is only total, selfless faith that enables Israel to give its life for God. If the faith is flawed, and only half hearted, how can it empower anyone to self-sacrifice? Total, selfless faith means continuing to believe in Him even in times of hester panim (concealment of God's face) with faith that everything comes from Him, that everything is beneficial and just, and that all the agony and anguish is filled with God's love for the Jewish people.

To our grief, we see that even amongst those whose belief was always wholehearted, there are now certain individuals whose faith has been damaged. They question God, asking, "Why have You forsaken us? If we are being tortured in order to bring us closer to Torah and worship," they argue, "then why, on the contrary, is the Torah and everything holy being destroyed?"

Now if a Jew utters these words in a form of prayer or supplication, as an outpouring of his heart before God, it is a good thing. But if, God forbid, he really is questioning – even if not God directly but his internal faith, God

וכיון שכן, צריכה גם האמונה להיות במס"נ [במסירות נפש] כיון שכל כח המס"נ שיש בישראל ממנה היא, ואם האמונה לא תהא במס"נ איך תפעל בו מס"נ, וענין מס"נ באמונה היא שגם בעת ההסתר יאמין בו ית' ושהכל ממנו ית' לטובה והכל בצדק, וכל היסורים הם מלאים אהבת ד' לישראל.

ולדאבוננו רואים כעת גם בין אלו שהיו תמיד מאמינים שלמים, אחדים פרטים מהם נפגמה האמונה אצלם, ומקשים לאמור, למה עזבתנו, ואם כדי לקרב אותנו לתורה ועבודה מיסרים אותנו, הא אדרבה התורה וכל קודש נהרס וכו'.

והנה אם מדבר איש הישראלי זאת בלשון תפילה ותחנונים, בשפיכת לבו לפני ד', טובה היא, אבל אם ח"ו מקשה קושיות, ואפילו אם אינו מקשה רק אמונתו בפנימיות לבו נפגמה ח"ו, אז השם ישמרנו

forbid– then may God protect us! Faith is the foundation of everything. If a person is God forbid, damaged, then the person is torn asunder and distanced from God. Souls condemned to Gehenna emerge purified and cleansed after having repented. We hope to God that all those suffering these tortures now will rise, cleansed, purified and closer to Him. But the soul of someone whose faith is damaged is like a soul enduring Gehenna while continuing to add offenses to its sins. After a time, upon examining itself the soul sees the situation and asks itself, "What have I achieved with all this suffering, if I am just as sullied now as I was before?" In all honesty, what room is there, God forbid, for doubts or questions? Admittedly, Jews endure suffering of the sort with which we are currently afflicted only every few hundred years. Still, how can we expect or hope to understand these, God's actions, and then allow our faith to be damaged, God forbid, upon finding that we cannot understand them. If one blade of grass created by God is beyond our understanding, how much more unfathomable is the soul; and if we do not understand a soul, how much less do we understand an angel, and how much less even than this can we understand the mind of God? How could we possibly expect to grasp with our mind what God knows and understands?	האמונה היא יסוד הכל, כשהיא ח"ו נפגמה אצלו אז ח"ו נקרע הוא ונתרחק ממנו ית', הנשמות שנדונות בגיהנם שבות בתשובה, וכשעולות מגיהנם עולות טהורות ומזוככות, ומקוים אנו לד' שגם אותם המתיסרים ביסורים אלו יעלם ד' מזוככים וקרובים אליו ית', אבל מי שאמונתו נפגמה דומה לנשמה שנתיסרה בגיהנם ר"ל ועוד הוסיפה שם חטא על פשע, ואחר איזה זמן כשהיא רואה א"ע [את עצמה] באותן החטאים, שואלת עצמה, מה הועלתי בכל יסורי אם כל הזוהמא בי כבתחילה ובאמת מה מקום לקושיות ח"ו ולשאלות, הן אמת שיסורים כמו אלו שאנו סובלים עתה באות רק אחת לכמה מאות שנים, אבל מ"מ איך זה נרצה להבין את מעשי ד' אלו, ולהפגם ח"ו כשלא נבין אותם. אם גם קלח אחד של עשב שעשה ד' לא נבין, ומכש"כ [ומכל שכן] שנפש לא נשיג וכש"כ את מלאך וכש"כ את דעתו ית', ואיך זה נרצה בדעתנו להבין מה שהוא ית' ויתעלה יודע ומבין
--	---

II. Prayers of Protest

2. Shmuel 1:10-12

In her wretchedness, she prayed to the	וְהָיָא מֵרַת נַפְשָׁא וַתִּתְפַּלֵּל עַל־ה' וּבָכָה תְּבָכָה:
--	--

LORD, weeping all the while. And she made this vow: “O LORD of Hosts, if You will look upon the suffering of Your maidservant and will remember me and not forget Your maidservant, and if You will grant Your maidservant a male child, I will dedicate him to the LORD for all the days of his life; and no razor shall ever touch his head.” As she kept on praying before the LORD, Eli watched her mouth.	וַתִּדְרֹךְ נָדָר וַתֹּאמֶר ה' צְבָאוֹת אֱ־לֹהֵי תְּרָאָהוּ בְּעֵינֵי אִמָּתְךָ וּזְכַרְתִּנִּי וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־אִמָּתְךָ וְנִתְּתָה לְאִמָּתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וְנִתְּתִיו לָהּ כָּל־יְמֵי חַיֶּיהָ וּמִוֶּרֶה לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ וְהָיָה כִּי הִרְבֵּתָה לְהַתְפַּלֵּל לִפְנֵי ה' וְעָלִי שְׁמִר אֶת־פִּיהָ:
---	--

3. Bavli Berkahot 31b

Hannah said: “And she swore an oath and said, Lord of Hosts [Tzeva’ot] if You will indeed look upon the affliction of Your maidservant and remember me, and not forget Your maidservant and will give Your maidservant a male child, I will give him to the Lord all the days of his life, and there shall be no razor come upon his head” (I Samuel 1:11). Rabbi Elazar said: From the day that the Holy One, Blessed be He, created His world, there was no person who called the Holy One, Blessed be He, Lord of Hosts until Hannah came and called Him Lord of Hosts. This is the first time in the Bible that God is referred to by this name. Rabbi Elazar explains that Hannah said before the Holy One, Blessed be He: Master of the Universe, are You not the Lord of the Hosts, and of all of the hosts and hosts of creations that You created in Your world, is it difficult in Your eyes to grant me one son? The Gemara suggests a parable: To what is this similar? It is similar to a flesh and blood king who made a feast for his servants. A poor person came and stood at	“וַתִּדְרֹךְ נָדָר וַתֹּאמֶר ה' צְבָאוֹת”, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: מִיּוֹם שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, לֹא הָיָה אָדָם שֶׁקָּרָא לְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא “צְבָאוֹת”, עַד שֶׁבָּאתָה חַנָּה וּקְרָאתוֹ “צְבָאוֹת”. אָמְרָה חַנָּה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְכַל צְבָאֵי צְבָאוֹת שֶׁבָּרָאתָ בְּעוֹלָמְךָ קִשָּׁה בְּעֵינֶיךָ שֶׁתֵּתֵנִי לִי בֶן אֶחָד? מִשָּׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה — לְמֶלֶךְ בֶּשָׂר וָדָם שֶׁעָשָׂה סְעוּדָה לַעֲבָדָיו. בָּא עָנִי אֶחָד וְעָמַד עַל הַפֶּתַח, אָמַר לָהֶם: תִּנּוּ לִי פְרוּסָה אַחַת! וְלֹא הִשְׁגִּיחוּ עָלָיו. דָּחַק וְנִכְנַס אֶצְל הַמֶּלֶךְ. אָמַר לוֹ:
--	--

the door. He said to them: Give me one slice of bread! And they paid him no attention. He pushed and entered before the king. He said to him: My lord, the King, from this entire feast that you have prepared, is it so difficult in your eyes to give me a single slice of bread?

As for the double language in the verse, **“if you will look upon [im ra’o tireh],” Rabbi Elazar said: Hannah said before the Holy One, Blessed be He: Master of the Universe, if You will look upon [ra’o] me now, fine, and if not, in any case You will see [tireh].**

What was Hannah threatening? She said: **I will go and seclude myself** with another man **before Elkana, my husband. Since I secluded myself, they will force me to drink the sota water** to determine whether or not I have committed adultery. I will be found innocent, **and since You will not make Your Torah false [pelaster],** I will bear children. With regards to a woman who is falsely suspected of adultery and drank the sota water, the Torah **says:** “And if the woman was not defiled, but was pure, then **she shall be acquitted and she shall conceive**” (Numbers 5:28).

אֲדוֹנֵי הַמֶּלֶךְ, מְכַל סְעוּדָה שֶׁעָשִׂיתָ קָשָׁה בְּעֵינֶיךָ לִיתֵּן לִי פְרוּסָה אֶחָת?!

“אִם רָאָה תִּרְאֶה”, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָמְרָה חֲנָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, “אִם רָאָה” – מוֹטֵב, וְאִם לֹא – “תִּרְאֶה”.

אֵלֶךְ וְאֶסְתַּתֵּר בִּפְנֵי אֶלְקָנָה בַּעֲלִי, וְכִיּוֹן דְּמִסְתַּתְרָנָא מִשְׁקוּ לִי מִי סוּטָה, וְאִי אֶתָּה עוֹשֶׂה תוֹרַתְךָ פְּלִסְתֵּר, שְׁנֵאֲמַר “וְנִקְתָּה וְנִזְרַעָה זָרַע”.

4. Psalm 22

1 My God, my God, why have you forsaken me?

Why are you so far from saving me,
so far from my cries of anguish?

2 My God, I cry out by day, but you do not answer,
by night, but I find no rest.

3 Yet you are enthroned as the Holy One;
you are the one Israel praises.

א. לְמַנְצָח, עַל-אֵילַת הַשַּׁחַר; מִזְמוֹר לְדָוִד.
ב. אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי, לָמָּה עֲזַבְתָּנִי; רְחוּק מִיִּשׁוּעָתִי,
דְּבָרִי שֶׁאֲגִיד.

ג. אֱלֹהֵי--אֶקְרָא יוֹמָם, וְלֹא תַעֲנֶנּוּ; וְלַיְלָה,
וְלֹא-דַמִּיָּה לִי.

ד. וְאַתָּה קָדוֹשׁ-- יוֹשֵׁב, תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל.

ה. בָּךְ, בָּטְחוּ אֲבֹתֵינוּ; בָּטְחוּ, וַתַּפְלִטֵמוּ
וְאֵלֶיךָ זָעְקוּ וְנִמְלָטוּ; בָּךְ בָּטְחוּ וְלֹא-בוֹשׁוּ

4 In you our ancestors put their trust; they trusted and you delivered them. 5 To you they cried out and were saved in you they trusted and were not put to shame. ... 19 You are my strength; come quickly to help me. 20 Deliver me from the sword, my precious life from the power of the dogs. 21 Rescue me from the mouth of the lions; save me from the horns of the wild oxen. 22 I will declare your name to my people; in the assembly I will praise you. 23 You who fear the Lord, praise him! All you descendants of Jacob, honor him! Revere him, all you descendants of Israel! 24 For he has not despised or scorned the suffering of the afflicted one; he has not hidden his face from him but has listened to his cry for help.	כ ואתה ה', אל-תרחק; אֵילוּתִי, לַעֲזָרְתִּי חוֹשֶׁה. כא הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי; מִיד-כָּלֵב, יַחֲדָתִי כב הוֹשִׁיעֵנִי, מִפִּי אֲרִיָּה; וּמִקֶּרְנֵי רִמִּים עֲנִיתָנִי. כג אֲסַפְּרָה שִׁמְךָ לְאַחֵי; בְּתוֹךְ קֹהֵל אֶהְלֶכְךָ כד יֵרָאִי ה', הִלְלוּהוּ-- כָּל-זֶרַע יַעֲקֹב בְּבִדּוּהוּ וּגְוִירוֹ מִמֶּנּוּ, כָּל-זֶרַע יִשְׂרָאֵל כה כִּי לֹא-בָזָה וְלֹא שָׁקַץ, עֲנוּת עֲנִי-- וְלֹא-הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ וּבְשׁוּעוֹ אֱלֹוֵי שָׁמַע.
---	--

5. Midrash Tehilim 22

"Why have you forsaken me?": Why have you changed on me the order of the world and the order of the matriarch? For Sarah, our mother, when she was held captive one night by Pharaoh, he was struck and all of his house, as it's said, "God afflicted Pharaoh and his household with mighty plagues on account of Sarai, the wife of Abram." I, I am held by this wicked one all of these years, and you don't perform a miracle for me?"	לָמָּה עֲזַבְתָּנִי: למה נשתנו עלי סדרו של עולם וסדרון של אמהות, ומה אמנו שרה על ידי שנשבית אל פרעה לילה אחת, לקה הוא וכל ביתו, שנאמר 'וינגע ה' את פרעה נגעים גדולים ואת ביתו' (בראשית יב יז), אני שאני נתונה בתוך חיקו של אותו רשע כל השנים הללו, אין אתה עושה עמי נסים?
---	--

6. Admiel Kosman, Something Hurts Me

Something hurts me here, on the side, do You see, my Lord?

Something swelling sticks out, juts

out of contemplation, like a broken

finger, my soul grows

a long horn of misery.

Something hurts me here, on the side, do You see, my Lord?
Loneliness spawns an angle, a sharp protrusion, a spasm
like a long button-snake grows and emerges
from my back toward the streak of light, and curls on my chest
like a tail that must be cut off, hurry, my Lord,
now. Trim it off and throw it away.

Something hurts me here, on the side, do You see, my Lord?
Clothing cannot conceal it. My clumsy movements
only make it more ridiculous. Something hurts. In the streets
revelers dance and in the fields,
wondrous spring. Flowers. Women. Something hurts me here, on the side,
my Lord, aren't you listening?

מִשְׁהוּ מְכָאִיב לִי כָּאֵן, בְּצַד, אֶתָּה רוֹאֶה, קוֹנִי ?
מִשְׁהוּ תַּפְּח לִי, וְיֵצֵא לִי, וּכְלֹט
לְחוּץ, מִתּוֹךְ הַהֲרָוִיּוֹת, כְּמוֹ אֶצְבָּע
שֶׁנִּקְצָה, נִפְשֵׁי הַצְּמִיחָה
קֶרֶן אֲרֻכָּה שֶׁל יְסוּרִים.

מִשְׁהוּ מְכָאִיב לִי כָּאֵן, בְּצַד, אֶתָּה רוֹאֶה, קוֹנִי ?
הַבְּדִידוּת הַצְּמִיחָה לִי זֵוִית, בְּלִיטָה חֲדָה, עֵוִית,
כְּמוֹ נֶחֱשׁ-כִפְתּוֹר אֹרֶךְ, צוֹמַחַת וְיוֹצֵאת לִי
מִן הַגֵּב אֶל פֶּס-הָאוֹר, וּמִתְפַּתֶּלֶת עַל הַחִיק
כְּמוֹ זָנָב שֶׁיֵּשׁ לְכֹתֶת, מִהֵר, קוֹנִי, עֲקֹשׁוּ,
כָּעֵת. לְגֹזֵם וּלְסֹלֵק.

מִשְׁהוּ מְכָאִיב לִי כָּאֵן, בְּצַד, אֶתָּה רוֹאֶה, קוֹנִי ?
הַבְּגָד לֹא מְסַתִּיר אֶת זֶה. וְהַתְּנוּעוֹת הַמְּגִשְׁמוֹת שֶׁלִּי
רַק מוֹסִיפּוֹת גָּחוֹךְ. מִשְׁהוּ מְכָאִיב לִי. בְּרַחוּבוֹת
בְּחוּץ הַחוּגְגִים יוֹצְאִים בְּרִקְוִידִים וּבִשְׂדוֹת אֲבִיב
נִפְלֵא. פְּרָחִים. נָשִׁים. מִשְׁהוּ מְכָאִיב לִי כָּאֵן, בְּצַד,
קוֹנִי, הֲאֵם אֵינְךָ מְקַשֵּׁיב ?